

Chemické listy

<http://www.chemicke-listy.cz>

Instrukce pro autory

Revize: 01/2023

OBSAH

1. [ZAMĚŘENÍ ČASOPISU](#)
2. [OBEČNÉ POKYNY](#)
3. [PUBLIKAČNÍ POPLATKY](#)
4. [STRUKTURA RUKOPISU](#)
5. [PŘÍPRAVA RUKOPISU – OBEČNÉ ZÁSADY](#)
6. [LITERATURA](#)
 - 6.1. [Obecný úvod](#)
 - 6.2. [Struktura citací](#)
 - 6.2.1. [Autoři](#)
 - 6.2.2. [Periodikum mající svazky](#)
 - 6.2.3. [Periodikum bez svazků nebo s nestandardním číslováním](#)
 - 6.2.4. [Práce autorů ze zemí neujívajících latinku](#)
 - 6.2.5. [Článek v méně přístupném periodiku](#)
 - 6.2.6. [Knihy](#)
 - 6.2.7. [Přednášky/postery na konferencích](#)
 - 6.2.8. [Patenty a patentové přihlášky](#)
 - 6.2.9. [Práce přijaté do tisku](#)
 - 6.2.10. [Bakalářské, diplomové, disertační a habilitační práce a další výzkumné zprávy](#)
 - 6.2.11. [Výpočetní programy](#)
 - 6.2.12. [Firemní materiály](#)
 - 6.2.13. [Právní dokumenty, vyhlášky, prováděcí předpisy, směrnice apod.](#)
 - 6.2.14. [Technické normy](#)
 - 6.2.15. [Internetové stránky](#)

[7. SOUHRN](#)

[8. TECHNICKÉ POKYNY](#)

8.1. [Matematické rovnice](#)

8.2. [Strukturní vzorce a schémata](#)

8.3. [Tabulky](#)

8.4. [Obrázky](#)

8.5. [Zavedené zkratky, u kterých není nutné uvádět v textu vysvětlení](#)

8.6. [Doporučené psaní sporných výrazů](#)

[9. PUBLIKACE V ANGLICKÉM JAZYCE](#)

1. ZAMĚŘENÍ ČASOPISU

Chemické listy jsou odborným a odborně-společenským časopisem České společnosti chemické (ČSCH). Vycházejí měsíčně a uveřejňují recenzované příspěvky ze všech oborů chemie a chemických technologií. Součástí časopisu je Bulletin českých společností chemických vycházející čtvrtletně (čísla 1, 4, 7 a 10).

Cílem publikací je především zaujmout co nejširší okruh čtenářů – chemiků i „nechemiků“ – a propagovat dobré nápady a úspěchy v tvůrčí a vzdělávací činnosti příspěvateľů a jejich organizací. Důležitým posláním Chemických listů je kultivovat český chemický jazyk a jeho odbornou terminologii.

Chemické listy publikují různé formy sdělení o výzkumu nebo vývoji v rozmanitých oborech chemie a o oporách vzdělávání na středních a vysokých školách. Cílem každého příspěvku je oslovit a zaujmout širší čtenářskou obec a nikoliv pouze několik specialistů v dané oblasti. Posouzení, zda příspěvek splňuje výše uvedená kritéria pro přijetí do tisku, si vyhrazuje redakce.

Chemické listy publikují v rubrikách: Úvodník, Přehledný referát, Původní a metodické práce, Chemická nomenklatura a terminologie, Výuka chemie, Aktuality chemického výzkumu a průmyslu.

Rozšířená bulletinová čísla jsou určena pro sdělení odborně-společenského charakteru. Jedná se např. o úvahy, diskuse a informace o aktuálních tématech chemického výzkumu a průmyslu, recenze knih, příspěvky z oblasti historie chemie, zprávy z kongresů a konferencí, zábavné eseje a črty a články k osobním jubileím členů České společnosti chemické nebo výrazných osobností evropské a světové chemie.

V každém čísle časopisu je vyhrazen prostor pro placenou inzerci, kromě toho je možné inzerovat i přímo na webových stránkách časopisu.

Úvodníky kvalifikovaně a stručně komentují aktuální problémy vědy a techniky, ochrany životního prostředí, organizace vědecké a pedagogické práce, seznamují s vývojem informatiky, s ediční politikou časopisu, záležitostmi ČSCH a dalšími záměry. Úvodníky jsou obvykle redakčním kruhem vyžádány a jejich rozsah je omezen na 2 strany rukopisu.

Přehledné referáty shrnují významné výsledky dosažené v dané tematice oboru a jejich teoretické či praktické důsledky a souvislosti. Preferovány jsou informace o nových směrech vývoje a přehledné články širšího zaměření věnované aktuálním a mezioborovým tématům. Rozsah referátů je omezen na 20 stran rukopisu v řádkování 2, a to včetně tabulek, obrázků a bibliografie. Rozdělení delších referátů na dva či více článků není žádoucí. Při pochybách autora o vhodnosti tématu pro uveřejnění v časopise Chemické listy doporučuje redakce nabídnout referát nejprve zasláním osnovy s udáním přibližného stránkového rozsahu.

Původní a metodické práce obsahují stručný a výstižný popis původního výzkumného sdělení, navrženého přístroje nebo pracovní techniky, vždy doplněný pokusným ověřením na praktickém příkladu. Vzhledem k tomu, že tyto příspěvky jsou určeny především domácím čtenářům, mohou obsahovat i metodické poznatky (jako úpravy přístrojů, podrobněji rozpracované a ověřené analytické postupy), které nejsou principiálně nové, ale představují značné usnadnění práce, podobně jako zkušenosti s vlastním nebo komerčně nabízeným softwarem. Rozsah tohoto sdělení může být maximálně 15 stran rukopisu v řádkování 2, a to včetně tabulek, obrázků a bibliografie.

Nomenklaturní a terminologické články připravuje zpravidla příslušná nomenklaturní komise. I když obecně mají jen charakter doporučení, redakční kruh je považuje pro Chemické listy za závazné.

Výuka chemie je rubrikou vytvářející prostor pro výměnu názorů, informací a zkušeností pedagogů s výukou chemie na středních odborných školách, gymnáziích či vysokých školách. Rozsah tohoto sdělení může být maximálně 15 stran rukopisu v řádkování 2, a to včetně tabulek, obrázků a bibliografie.

Diskusní články jsou věnovány aktuálním problémům, diskusi o nesprávných nebo nedoložených tvrzeních, závěrech či hypotézách publikovaných v chemické literatuře a jiným důležitým otázkám.

Recenze knih hodnotí recenzované dílo z hlediska stavu literatury příslušného vědního oboru a zdůrazňuje jeho poslání a význam. Je vhodné čtenáře stručně seznámit s obsahem díla, zhodnotit způsob podání, jeho klady a nedostatky, a vědecký či praktický přínos knihy. Recenze jsou zpravidla psány na výzvu redakce. Nevyžádané recenze se redakce nezavazuje publikovat.

Informace o odborných setkáních a zprávy o jejich průběhu jsou zveřejňovány především v Bulletinu českých chemických společností, v Chemických listech jen pokud jde o hodnocení akcí širšího významu.

Osobní zprávy připomínají životní jubilea předních domácích, popř. i zahraničních odborníků a hodnotí jejich dílo a osobnost. Autor článku je povinen redakci doložit souhlas osoby, které se tato zpráva týká, s jejím zveřejněním.

2. OBECNÉ POKYNY

Chemické listy uveřejňují příspěvky v českém a slovenském jazyce. V angličtině se přijímají pouze články, jejichž alespoň jeden autor je ze zahraničí. Jedná se o články převážně vyžádané, v Chemických listech uveřejňované výjimečně a doporučuje se předběžná konzultace s redakcí. Pokud si to český autorský tým bude přát, je možno vedle české verze jejich práce, která bude standardně otištěna, uveřejnit na webu Chemických listů i verzi anglickou, a to formou *attachmentu*. Více informací viz oddíl 9.

Rukopisy je potřeba dodat do redakce v elektronické podobě ve formátu Word a PDF. Alternativou k PDF je tištěná forma. Adresa redakce:

Ing. R. Řápková
Redakce Chemických listů
Novotného lávka 5
116 68 Praha 1
e-mail: chem.listy@csvts.cz

V průvodním dopise k zasláné práci je nezbytné výslovně uvést formulaci, že příspěvek je určen výhradně pro Chemické listy a nebyl dosud nikde publikován ani zaslán k publikování a že veškerý výzkum s prací spojený splňuje etické normy a je v souladu s platnými zákony České republiky. Autoři zasláním svého příspěvku do redakce časopisu Chemické listy stvrzují, že se v plném rozsahu seznámili s [licenčními podmínkami](#) časopisu a souhlasí s nimi. Redakce si vyhrazuje právo odmítnout rukopisy nejen na základě jejich věcných nedostatků, ale i tehdy, nevyhovují-li těmto směrnícím či profilu časopisu.

Rukopis musí být opatřen názvem, plným jménem autora, jeho e-mailovou adresou a poštovní adresou jeho pracoviště. Má-li příspěvek více autorů, je třeba vyznačit, kterému z nich má být zasílána korespondence. Pokud toto vyznačení chybí, redakce koresponduje s prvním z autorů. Redakce autorovi potvrdí příjem rukopisu, který však ani u odmítnuté práce nevrací.

Pokud redakce vrátí rukopis autorovi k přepracování a novou verzi autor odešle později než za 6 měsíců od data vrácení, bude práce pokládána za nový příspěvek (s nutností nové recenze apod.). Korespondenčnímu autorovi se zasílají stránkové korektury. Ty slouží výhradně k opravám tiskových chyb, pečlivé kontrole vzorců a číselných údajů, nikoliv ke změnám textu. Korektury je nutné vrátit obratem, jinak redakce nemůže zaručit provedení oprav.

3. PUBLIKAČNÍ POPLATKY

Za standardních podmínek jsou články v Chemických listech uveřejňovány zdarma. U článků, ke kterým má být připojeno poděkování grantové agentuře (agenturám), je od autorů požadováno děkovné ve výši 1700,- Kč za každý uvedený grant.

V případě zrychleného publikování je (po úspěšně proběhlém recenzním a redakčním řízení) příspěvek otištěn do 2 měsíců. Za tuto službu je účtován poplatek 1000,- Kč za každou tiskovou stranu. Barevný tisk je zpoplatněn jednorázovou částkou 5000,- Kč.

4. STRUKTURA RUKOPISU

Členění, stav i forma rukopisu vychází z druhu, náplně a poslání článku a přihlíží k některým obecným zásadám a zvyklostem časopisu.

Přehledný referát (vzorový příspěvek ke stažení [zde](#)) má tyto části: název práce, jména autorů a adresy pracovišť, klíčová slova v češtině a angličtině, obsah (u kratších prací není nutný), vlastní text členěný do kapitol, závěr (případně poděkování v češtině a angličtině), seznam zkratk (je-li nutný), citace literatury a český a anglický souhrn.

Původní a metodické práce (vzorový příspěvek ke stažení [zde](#)) mají následující členění: název práce, jména autorů a adresy jejich pracovišť, klíčová slova v češtině a angličtině, úvod, experimentální část, výsledky a diskuse, závěr (případně poděkování v češtině a angličtině), seznam použitých zkratek a symbolů (je-li nutný), citace literatury a český a anglický souhrn.

Ve výjimečných a zdůvodněných případech je možno každý z obou těchto typů příspěvků rozdělit na část určenou pro tištěnou verzi a na část doplňkovou, rozšiřující, určenou pro umístění pouze na webové stránce Chemických listů. Tento *supplement* (doplněk) nemá mít charakter samostatné práce. Webová verze bude shodná s tištěnou, ale bude navíc obsahovat i část doplňkovou.

Výuka chemie (vzorový příspěvek ke stažení [zde](#)) a **Diskusní články**. U příspěvků v těchto rubrikách, vzhledem k jejich rozdílnému charakteru a obsahu, se nevyžaduje jednotné členění.

Recenze, Informace o odborných setkáních a Osobní zprávy nemají svým rozsahem přesahovat 1 strojopisnou stránku. Po názvu následuje hladký text. Pod textem je uvedeno jméno autora (bez adresy pracoviště).

5. PŘÍPRAVA RUKOPISU – OBECNÉ ZÁSADY

Název by měl obsahovat informaci o účelu a výsledcích práce ve formě vhodné pro počítačové zpracování. Název nesmí obsahovat zkratky, vyjma zkratk konvenčně dohodnutých (viz oddíl 8.5). Přiměřená délka názvu je do 10 slov.

Jména autorů a adresy jejich pracovišť se uvádějí v plném znění, včetně e-mailové adresy korespondujícího autora, případně, pokud je to potřeba, i dalších autorů. Jsou-li autoři z více pracovišť, provede se jejich přiřazení použitím písmenných horních indexů (např. Jaroslav Vocílka^a, ^aÚstav chemické...).

Klíčová slova se píše malými počátečními písmeny a oddělují se čárkou. Jejich počet je omezen na 8. Nedoporučují se zkratky a anglické termíny.

Obsah je žádoucí u všech přehledných článků a nezbytný u rukopisů o rozsahu větším než 12 stran (včetně tabulek a obrázků). Obsah zpravidla nemají příspěvky v rubrikách Původní a metodické práce, Výuka chemie, Recenze apod. V obsahu jsou jednotlivé kapitoly označeny desetinným tříděním, maximálně dvoustupňově (tj. 3.1.1., nikoli 3.1.1.1.) a s tečkou za poslední číslicí.

Úvod má stručně vymezit cíl příspěvku, charakterizovat stav současného poznání v problematice, přístup k prezentaci literárních dat (u přehledných a diskusních článků) či k řešení problému (u původních příspěvků).

Experimentální část (opatřenou nadpisem) mají příspěvky v rubrice Původní a metodické práce. V ní je nezbytné popsat použité materiály, metody, postupy, resp. přístroje tak, aby čtenář mohl uvedená měření či pokusy reprodukovat. Operace, postupy, přístroje a látky již známé se však uvádějí jen odkazem. Případné členění experimentální části do kapitol by mělo být použito vždy, když usnadní čtenáři orientaci.

Kapitola *Výsledky a diskuse* je nezbytnou součástí příspěvků v rubrice Původní a metodické práce. Obsahuje obvykle nejprve výčet dosažených výsledků (primárních dat, případně dat odvozených výpočtem) a následně závěry, které lze z těchto dat vyvodit, porovnání výsledků s literárními údaji, diskusi příčin případných rozdílů či rozporů apod. Při větším rozsahu je vhodné tuto část opatřit mezinadpisy. Duplicita dat (např. v tabulce a na obrázku) je nežádoucí.

Závěry jsou nedílnou součástí článků v rubrikách Přehledné referáty a Původní a metodické práce. Dále si redakce dovoluje upozornit, že informace v této kapitole uvedené NEJSOU českou verzí anglického souhrnu práce!

Seznam použitých zkratek a symbolů je žádoucí u každého článku, který jich v textu obsahuje větší počet (obvykle více než 5). Zkratky musí být jasně a jednotně definovány i v textu rukopisu. Pro volbu fyzikálních nebo fyzikálně-chemických symbolů je závazný IUPAC Manual of Symbols and

Terminology for Physicochemical Quantities and Units (Pergamon Press, Oxford 1993). Zásadně se používají SI jednotky, jiné jednotky je nutné vysvětlit a definovat.

Poděkování v anglickém jazyce zařaďte na konec textu za anglický abstrakt a anglická klíčová slova a zapisujte ve formátu:

Acknowledgements

This work was supported by grants from the Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic (Grant numbers: LO1304, LM2011024), the Ministry of Health of the Czech Republic (Grant number: NV15-31984A), the Czech Science Foundation (GACR) (Grant number: P206/12/G151), and the Slovak Scientific Grant Agency (VEGA) (Grant number: 1/0458/18).

Další možné formy poděkování zahrnují např. fráze: „*We acknowledge financial support from...*“, „*The authors wish to thank...*“, „*X. Y. thanks...*“, „*Special thanks go to...*“, „*Financial support from ... is greatly acknowledged.*“

Případný *supplement* určený pouze pro webovou verzi práce může obsahovat např. další tabulky, obrázky, případně citace literatury a další doplňující materiál a musí být uveden titulem *Doplňěk k práci* (a následuje název práce). Na konci hlavní části práce (v tištěné verzi) musí být toto upozornění: „Internetová verze této práce obsahuje navíc doplňující část. Pro vyhledání plné verze článku včetně příslušného *supplementu* je třeba otevřít aktuální webovou stránku Chemických listů.“

Redakce potenciálním autorům vřele doporučuje, aby se před přípravou rukopisu podívali na podobné, již publikované články v Chemických listech a formálně se jimi inspirovali.

6. LITERATURA

Redaktoři se neustále musejí potýkat s tím, že autoři píšou formálně nesprávné, případně neúplné citace. Věnujte, prosím, správnému citování literatury pozornost, urychlíte tak odevzdání Vašeho rukopisu do tisku a ušetříte práci nejenom sobě, ale i redakci. Při vytváření citací doporučujeme využívat citační manažer [EndNote](#), pro který si můžete [zde](#) stáhnout citační šablonu časopisů Chemické listy a Czech Chemical Society Symposium Series (CCSSS).

6.1. Obecný úvod

Odkazy na literaturu se číslují v pořadí, v jakém přicházejí v textu práce, a jsou uváděny formou exponentu (bez závorek a bez mezer) v příslušném místě textu (včetně tabulek a obrázků). Pokud hrozí, že by mohl být tento exponent chápán např. jako mocnina, 75², tak se uvede v závorce se zkratkou cit., např. 75 (cit.²). Na konci věty citační exponent vždy předchází tečku (např. Novák². a nikoliv Novák.²). Seznam citací musí být uveden na zvláštním listu (listech), stejně jako celý text s řádkováním 2. Nesmí

se používat automatické číslování ani poznámka pod čarou. Zkratky časopisů se používají podle Chemical Abstracts Service Source Index (viz <http://cassi.cas.org/search.jsp>), včetně transliterace jmen autorů, názvů knih atd. psaných jinak než latinkou (výjimky viz dále). Na minimum by měly být omezeny odkazy na nepřístupnou literaturu (interní výzkumné zprávy, firemní literaturu neperiodického charakteru), nepublikované práce, soukromá sdělení, přednášky apod. Odkazy na těžko dostupné práce by měly být doplněny odkazem na Chemical Abstracts. Podobně je odkaz na referátový časopis vyžadován u jazykově obtížně dostupných prací (čínských, korejských, japonských apod.), případně i u patentů. Nadměrné citování původní literatury, zejména tehdy, je-li možno některé citace nahradit odkazem na jiné souborné zpracování stejného tématu, je nežádoucí. Počet citačních odkazů u přehledných článků nesmí přesáhnout 80, u Původních a metodických prací 40.

6.2. Struktura citací

6.2.1. Autoři

Uvádějí se příjmení autorů následovaná iniciálami s tečkou; má-li jeden autor více iniciál, oddělují se tyto iniciály tzv. tvrdou mezerou. Jednotliví autoři se oddělují čárkou, spojka "a" se nepoužívá, za posledním autorem se píše dvojtečka, např.:

Horack S. M., Kurill A. J.:

Při počtu autorů 10 a menším se uvádějí všichni autoři. Je-li počet autorů citované práce větší než 10, uvádí se pouze první autor a následuje informace o počtu spoluautorů, např.:

Novák F. a 12 spoluautorů:

6.2.2. Periodikum mající svazky

Po jménech autora/autorů následuje název časopisu formou zkratky (viz Chemical Abstracts Services Source Index, <http://cassi.cas.org/search.jsp>) a pak se bez oddělení čárkou uvede kurzívou číslo svazku (volume), normálním písmem číslo první stránky práce a letopočet v závorce. Citace se vždy zakončuje tečkou:

Helv. Chim. Acta 99, 897 (2016).

6.2.3. Periodikum bez svazků nebo s nestandardním číslováním

Pokud časopis není členěn do svazků, uvádí se po názvu časopisu letopočet (kurzívou) a poté číslo první stránky práce:

Zhang Y., Khan D., Dellling J., Tobiasch E.: Sci. World J. 2012, 1.

V případě, že časopis čísluje každý článek od čísla 1, a není tedy vhodné uvádět do citace čísla stránek, jsou tato nahrazena číslem článku (Article number nebo eLocator), které mu bylo přiděleno časopisem. Například:

Jeske O. a 11 spoluautorů: Nat. Commun. 6, 7116 (2015).

Wojdyla Z., Borowski T.: Chem. Eur. J. 28, e2021041 (2022).

Případně je citaci možné doplnit o identifikátor doi:

Jeske O. a 11 spoluautorů: *Nat. Commun.* 6, 7116 (2015). doi: 10.1038/ncomms8116.

6.2.4. Práce autorů ze zemí neužívajících latinku

Je ponecháno na autorech rukopisu, zda jména citovaných ruskojazyčných autorů uvedou v české či anglické transliteraci (připouští se Zelinskaja V. Ja. i Zelinskaya V. Ya., Puškin Ju. A. i Pushkin Yu. A.). U citací podle ruského originálu doporučujeme transliteraci českou, u citací přejímaných z anglicky psaných prací pak anglickou. U autorů čínských, japonských apod. se připouští jen anglická transliterace. U zkratk časopisů je však nutno uvést formu užívanou v Chemical Abstracts, tj. správně např. *Khim. Fiz.*, nikoliv *Chim. Fiz.*, správně *Zh. Obshch. Khim.*, nikoliv *Ž. Obšč. Chim.* a tak dále.

6.2.5. Článek v méně přístupném periodiku

Citace článku v méně přístupném periodiku se doplňuje odkazem na Chemical Abstracts odděleným středníkem:

Yasutake M., Takatsudo M., Tamura T., Yamada K., Kamiya T., Hirose T.: *Electrochemistry* 85, 768 (2017); *Chem. Abstr.* 2017:2048113 (2017).

6.2.6. Knihy

Název knihy je napsán vždy kurzívou. Na konci citace je název vydavatele, místo a rok vydání. Pokud kniha nemá editora a cituje se jako celek, použije se následující formy:

Juláková E.: *Jak prezentovat odborné výsledky: Průvodce pro autory, lektory, studenty i začínající redaktory technické literatury*. VŠCHT Praha, Praha 2015.

Má-li kniha editora (editory) a cituje se jako celek, uvádějí se pouze jména editorů (jména autorů jednotlivých příspěvků se ignorují):

Olajos E. J., Stopford W. (ed.): *Riot Control Agents: Issues in Toxicology, Safety, and Health*. CRC Press, Boca Raton 2004.

Jde-li o citaci jednoho z příspěvků (kapitoly), použije se následující formy:

Kučera J., v knize: *Comprehensive Handbook of Iodine: Nutritional, Biochemical, Pathological and Therapeutic Aspects* (Preedy V. R., Burrow G. N., Wattson R., ed.), kap. 2, str. 15. Academic Press, San Diego 2009.

Pokud se jedná o jednotlivou konkrétní informaci (údaj, tabulku apod.), použije se v citaci číslo stránky:

Větvička V., v knize: *Stromy a keře*, str. 288. Aventinum, Praha 2005.

V případě, že se nejedná o první vydání knihy, uvádí se tato skutečnost za názvem knihy následujícím způsobem:

Řežábek K.: *Asistovaná reprodukce*, 2. vyd. Maxdorf, Praha 2014.

6.2.7. Přednášky/postery na konferencích

V případě odkazů na přednášky či postery musí být vždy uveden plný název konference (kongresu, symposia) v originálním jazyce, místo konání a datum, případně termínové rozpětí (to vše kurzívou). Pokud byl vydán sborník (Proceedings, Book of Abstracts), je třeba citovat v závorce jeho editory, dále případně svazek, a vždy stránku. Údaje o vydavateli, místě vydání, případně o typu příspěvku nemusí být uvedeny, pokud byl publikován jen abstrakt a nikoliv plný text, ale jsou vítány. U některých sborníků, zejména z domácích konferencí, může být problém nalézt jméno editora. Někdy jej může suplovat předseda redakční rady, odborný garant konference apod. Pokud skutečně nelze ve sborníku editora identifikovat, je třeba tuto skutečnost uvést do závorky tam, kam se jeho jméno obvykle píše:

Vráblík A., Černý R.: *Proceedings of 3rd International Conference on Chemical Technology, 13–15 April 2015, Mikulov, Czech Republic* (Česká společnost průmyslové chemie, ed.), str. 91, Praha 2015.

Daňhel A., Yosypchuk B., Vyskočil V., Berek J.: *6th Spring Meeting of the International Society of Electrochemistry, 16–19 March 2008, Foz do Iguaçu, Brazil, Book of Abstracts* (bez editora), str. 131. (resp. Poster no., Plenary Lecture apod.).

Pokud byl ve sborníku uveřejněn plný text příspěvku, pak je třeba jej citovat jako knihu, tj. včetně vydavatele, místa a letopočtu vydání:

Gomba G. K., Coimbra M. A., Copikova J., Nunes C., Rocha A. M., Syntsy A.: *Proceedings of the 7th International Conference on Polysaccharides-Glycoscience* (Rapkova R., Copikova J., Sarka E., ed.), str. 24. Česká společnost chemická, Praha 2011.

6.2.8. Patenty a patentové přihlášky

Pro citaci patentů a patentových přihlášek je třeba uvést jména původců, dále zkratku určující, kde byl patent přihlášen, a číslo patentu či přihlášky. Redakce doporučuje uvést i název přihlašovatele v závorce po jménech původců. V závorce na konci citace je možno uvést rok zveřejnění, příslušný odkaz na Chemical Abstracts nebo na patentovou třídu:

Fuchikamiu T., Ubukata Y.: PCT Int. Appl. WO 91 09674.

Kusano M., Ishii M. (Kuraray Co.): EP 731 111 (C08F8/00).

6.2.9. Práce přijaté do tisku

Tyto prameny by měly být citovány pouze výjimečně a ve zdůvodněných případech. Je-li již dostupný, musí tyto citace obsahovat identifikátor doi:

Novák F.: *Microb. Cell Fact.*, v tisku. doi: xxxxxxxx.

6.2.10. Bakalářské, diplomové, disertační a habilitační práce a další výzkumné zprávy

Garcia Ojeda J. L.: *Neue Konstruktionslösungen für die Herstellung von Kernreaktoren. Dissertation.* Technische Universität Hamburg, Hamburg, Germany, 2014.

Kašpárek N.: *Syntéza nových nenávykových forem kofeinu. Bakalářská práce.* Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Praha 2017.

Nováček Z.: *Vývoj rychlých extrakčních technik pro získávání zlata z elektroodpadu. Diplomová práce.* Univerzita Karlova, Praha 2018.

Kašpar F.: *Nové metody stanovení metabolitů protinádorových léčiv v lidské krvi. Disertační práce.* Univerzita Karlova v Praze, Praha 2010.

Meyer R. F., Attanasi E. D., Freeman P. A.: *Open File Report 1084.* U.S. Geological Survey, Virginia 2007.

6.2.11. Výpočetní programy

Ve většině případů je možné citovat jako internetové stránky, knihy nebo jiné, výše zmiňované formy publikací.

6.2.12. Firemní materiály

Jejich citování by mělo zůstat ojedinělé:

Supelco: *Chromatography Products for Analysis and Purification 2009/2010 (Německo)*, str. 1940.

Merck Millipore Corporation: *Rapid Lateral Flow Test Strip 2008 (USA)*, str. 28.

U aplikačních a výrobních informací se používá formulace:

Sorneca a.s.: *Úprava přísad pro tenkovrstvou chromatografii.* Sorneca, Nižánky 2017.

Někdy je vhodné přidat i odkaz na internetovou adresu, doplněnou datem stažení, např.:

Sorneca a.s.: *Úprava přísad pro tenkovrstvou chromatografii.* Sorneca, Nižánky 2017.

<http://www.sorneca.cz>, staženo 7. 10. 2018.

6.2.13. Právní dokumenty, vyhlášky, prováděcí předpisy, směrnice apod.

Vždy je nutné uvádět název zákona (vyhlášky apod.) v plném znění, např.:

Zákon č. 227/2006 Sb. *o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů* (§8, odst. 1 a 3). Sbírka zákonů 2006, částka 75, str. 2853.

Vyhláška č. 69/2016 Sb. *o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich.* Sbírka zákonů 2017, částka 26, str. 714.

U.S. Environmental Protection Agency: *Drinking Water Health Advisories for Two Cyanobacterial Toxins*, 820F15003 (2015).

6.2.14. Technické normy

Vždy musí být uveden název normy (číslo nestačí):

ISO Standard 8192-84: *Water Quality: Test for Inhibition of Oxygen Consumption.*

ČSN EN 12464-1: *Světlo a osvětlení – Osvětlení pracovních prostorů – Část 1: Vnitřní pracovní prostory* (březen 2012).

DIN 38 414, Teil 17: *Deutsche Einheitsverfahren zur Wasser-, Abwasser-, und Schlammuntersuchung – Schlamm und Sedimente (Gruppe S)* (2004).

ASTM D 4740: *Standard Test Method for Cleanliness and Compatibility of Residual Fuels by Spot Test* (2014).

Někdy je vhodné přidat i odkaz na internetovou adresu, doplněnou datem stažení, např.:

OECD (2016), *OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas*: 3. vyd., OECD Publishing, Paris. <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/OECD-Due-Diligence-Guidance-Minerals-Edition3.pdf>, staženo 21. 6. 2018.

6.2.15. Internetové stránky

Adresu internetové stránky (URL) lze uvést také zcela samostatně. Vzhledem k tomu, že obsah internetových stránek se může průběžně měnit, je třeba v citaci uvést, kdy byla informace stažena:

<http://www.chem.agilent.com>, staženo 2. 9. 2015.

V některých případech je možno před adresou uvést i jméno autora (autorů), žádné další informace se však neuvádějí:

Novák J.: <https://www.mojestranky.cz>, staženo 25. 4. 2018.

7. SOUHRN

Nezbytnou součástí každého přehledného referátu i článku v rubrice Původní a metodické práce je souhrn, který je nutné dodat v české i anglické verzi. Otištěny budou obě verze, a to na začátku (česká) a konci článku (anglická). Souhrn začíná jmény autorů psanými tučně (např. **M. Ritz and K. Slavinská**), následuje (v závorkách a kurzívou) název instituce a její zjednodušená adresa (v anglické verzi např. *Department of Analytical Chemistry and Material Testing, Technical University, Ostrava, Czech Republic*), a pak název příspěvku (**tučně**). Stejnou formu má i souhrn v češtině. Rozsah textu souhrnu se řídí délkou vlastního příspěvku. Zkratky, citace literatury, tabulky, obrázky a odkazy na text jsou vyloučeny.

Autoři mohou ke svému článku na webových stránkách Chemických listů zveřejnit také [grafický abstrakt](#). Požadavky na grafický abstrakt jsou následující: poměr stran 4:3 (šířka:výška), minimální rozlišení obrázku 300 DPI, ideální formáty jsou TIFF (*.tif) či JPEG (*.jpg). Texty v grafickém abstraktu by měly být výhradně v českém jazyce. V případě dvoujazyčných článků potom i verze s anglickým překladem.

8. TECHNICKÉ POKYNY

Rukopis musí být psán stylem Times, velikost písma 12 b, řádkování 2, šíře okrajů 3 cm, v jednom sloupci se zarovnáním textu jen na levé straně. Stránky rukopisu musí být číslovány. Tabulky, obrázky, strukturní vzorce nesmí být součástí textu, ale musí být zařazeny na konec dokumentu nebo dodány separátně jako samostatné soubory. Pro další zpracování jsou vhodné soubory ve formátu textového editoru MS Word nebo ve formátu RTF. V textu lze používat obvyklým způsobem zvýraznění textu, horní a dolní index, kurzívu atd.

V souladu s úpravou užívanou časopisem je nutné volit i druh písma (kurzívu a tučné písmo, nikdy však speciální fonty – široké, vysoké, polotučné apod., proložené psaní), tj. vždy standardní typ. Grafická úprava je záležitostí vlastní sazby. Nezbytné je dodržování typografických pravidel: po větné čárce a tečce musí být vždy mezera, text uvnitř závorek pokračuje bez mezery apod. Důsledně rozlišujte pomlčku (–) a spojovník (-). Pomlčka (jakožto větná interpunkce) musí být oddělena dvěma mezerami (např.: „Tento postup – třebaže autoři, kteří jej používali, doporučují jiný – se osvědčil.“). Naproti tomu spojovník se vkládá mezi slova bez mezer: fyzikálně-chemický, Joliot-Curie, 1-chlornaftalen apod. V posledním případě, kdy je spojovník na začátku chemického názvu, se doporučuje použít tzv. tvrdý (neoddělitelný) spojovník, který zabrání tomu, aby se lokant (číslovka) ocitl na konci řádku a zbytek názvu na řádku následujícím.

8.1. Matematické rovnice

Jednoduché výrazy je vhodné psát v řádku za použití šikmých zlomkových čar. Při psaní složitějších matematických vzorců a rovnic je vhodné použít program Math Type, aby nedocházelo k problémům při převedení do sazebního programu. Je nutné pečlivě rozlišovat indexy, exponenty a modifikující značky, zřetelně vyznačit rozdíl mezi velkými a malými písmeny, normálním písmem a kurzívou, správně a zřetelně napsat písmena jiných abeced a rozlišit nejednoznačné symboly – písmeno l od číslice 1 a písmeno O od nuly 0. Veličiny je třeba psát kurzívou. Pokud má kurzivní veličina horní či dolní index, musí být tento psán obyčejně, nikoli kurzívou. Pokud se autor/autoři na rovnici v textu odvolávají, musí být tato označena číslem v závorkách (psáno kurzívou), a to jak v textu, tak u rovnice samotné.

$$A + B = C \qquad (1)$$

8.2. Strukturní vzorce a schémata

Vzorce a schémata nesmí být umístěna do textu příspěvku, ale uvádějí se na konci manuskriptu nebo v samostatném souboru. Preferovanou pozici v rukopise je možné označit prázdným místem a titulkem. V textu musí být na schéma uveden odkaz (např. schéma 1). Každé schéma musí být opatřeno legendou, která je činí jednoznačně srozumitelným. První věta (nadpis) legendy je psána tučně. Na konci legendy se nepíše tečka. Vzorce jsou číslovány římskými čísly v kurzívě nebo označeny názvem.

Pokud je číslo uvedeno za plným názvem sloučeniny, je umístěno v závorce. Vzorce jsou číslovány průběžně podle toho, jak se vyskytnou v textu.

Struktury téhož skeletu je nutno shrnout do jednoho vzorce a označit indexovanými symboly R^1 , R^2 , R^3 , atd. (R^1 = substituent atd.). Takto odvozené struktury je možné označit pomocí malých písmen (**XXa**, **XXb**, **XXc** apod.). Je žádoucí, aby vzorce pro jednosloupcovou sazbu nepřesáhly 8 cm na šířku. Vzorce a schémata pak mohou mít maximálně 16 cm pro sazbu přes oba sloupce. Výjimečně je možno použít na vzorce celou stranu 168 × 235 mm na šířku či na délku.

Autorům doporučujeme kreslit vzorce v programech CS/ChemDraw či ACD/ChemSketch (na <http://www.acdlabs.com> ke stažení zdarma pro soukromé a akademické použití). Při kreslení v jiných editorech je nezanedbatelné nebezpečí, že vzorce nebudou reprodukovány správně. V obou programech použijte nastavení ACS (Object / Apply Object Settings from / ACS Document 1996, resp. Tools / Structure Properties / ACS Style), které neupravujte, viz Chem. Listy 112, 255 (2018), <http://www.chemicke-listy.cz/ojs3/index.php/chemicke-listy/article/view/3071/3056>.

Zájemce o problematiku kreslení vzorců může nahlédnout do Czech. Chem. Soc. Symp. Ser. 15, dvojčíslo 3-4 (2017), <http://www.ccsss.cz/index.php/ccsss>.

8.3. Tabulky

Tabulky se označují římskými číslicemi (např. Tabulka I). V textu je pak psáno tabulka I (s malým písmenem) nebo je uveden odkaz na tabulku (např. tab. I). První zmínku o tabulce je v zaslaném rukopisu vhodné barevně označit. Tabulky se NEVKLÁDAJÍ DO TEXTU RUKOPISU, ale musí být zařazeny na konci textu, případně přiloženy v samostatném souboru. Každá tabulka musí být opatřena názvem, který vystihuje vzájemné vztahy uvedených veličin a definuje i společné podmínky, za kterých byly údaje získány (např. reakční podmínky u příprav sloučenin, kinetických měření apod.). V tabulkách se nepřipouští použití grafiky (rámečky). Tabulky je vhodné uvést všude tam, kde zajistí efektivnější prezentaci údajů. Mimo nadpis může tabulka mít vysvětlivky týkající se souboru či jen jednotlivých parametrů, resp. hodnot. Ty se uvádějí pod tabulkou a označují se malým písmenem v podobě indexu (např.: $k(\text{rel})^a$, $0,235^b$). Píší se plynule v řádku a oddělují čárkou či středníkem.

8.4. Obrázky

Obrázky jsou standardně tištěny černobíle a v barevné podobě dostupné na webových stránkách. Tisk barevných obrázků je zpoplatněn (viz oddíl 3).

Obrázky se číslují arabskými číslicemi následujícími po zkratce obr. (např.: obr. 1). Každý obrázek musí být opatřen legendou, která jej činí jednoznačně srozumitelným (tj. bez nutnosti hledat nezbytné informace v textu). V textu však musí být na obrázek uveden odkaz. První zmínku o obrázku je v zaslaném rukopisu vhodné barevně označit. Vlastní legenda se skládá z výstižného popisu uvedených závislostí,

významu použitých symbolů a podmínek, za jakých byly údaje získány. Všechny tyto informace smí být obsaženy pouze v legendě a není vhodné je vpisovat do obrázků. První věta (nadpis) legendy je psána tučně. Na konci legendy se nepíše tečka.

Obrázky se NEVKLÁDAJÍ DO TEXTU RUKOPISU, ale zařazují až na konec textu, případně mohou být přiloženy samostatně ve zvláštním souboru. Součástí elektronické verze jsou obrázky buď vložené v původním vektorovém grafickém formátu zdrojového programu (např. programů ChemSketch, ChemDraw, Excel, Origin), nebo vložené/přiložené v rastrovém grafickém formátu TIFF (*.tif) či JPEG (*.jpg) s minimálním rozlišením 300 DPI. V popisu obrázku je nutné pečlivě rozlišit velká a malá písmena, exponenty, indexy, písmena jiných abeced apod.

Grafy slouží k zobrazení závislostí sledovaných veličin, a ne k přesnému odečítání číselných hodnot, proto je zbytečné uvádět na osách husté kótování a početné číselné značení. Výjimku tvoří nomogramy, ve kterých je možné použít síť. Závislosti v grafu musí pokud možno vyplňovat celou plochu obrázku, která je vždy vymezena rámečkem.

Doporučená šíře obrázku je 8 cm včetně popisu kót, což odpovídá šíři stránkového sloupce (šíře základny je pak 6-7 cm). Kóty jsou provedeny na všech osách a směřují dovnitř obrázku (nepřesahují rámeček). Primárně se křivky uvádějí formou plné čáry. Jejich tloušťka by měla být do 0,5 mm pro obrázky se základnou 6-7 cm. V případě, že je obrázek dodán s jinou šíří základny, musí se počítat s úměrnou změnou popisu, případně i silou čar. Pokud je pro přehlednost obrázku nutná větší šíře než 6-7 cm, je doporučena šíře základny cca 12 cm, s dodržением ostatních pravidel.

Je-li v jednom obrázku více křivek, lze je rozlišit kurzívními arabskými číslicemi ve vzestupném či sestupném pořadí. V odůvodněných případech (zejména tehdy, když se křivky překrývají) je možné číselné značení doplnit odlišným grafickým provedením (v pořadí čar plná, přerušovaná, tečkovaná a čerchovaná).

Grafy musí mít označenu osu souřadnic a pořadnic příslušným symbolem veličiny, odděleným čárkou od jejího rozměru. Pokud je rozměr složen z několika jednotek, oddělují se pevnou mezerou. Zlomek se vždy převádí na součin s dělitelem v záporné mocnině. I zde je nutný zápis jednotek dle požadavků časopisu.

Při vyznačení experimentálních bodů mají přednost tvary v následujícím pořadí: plné a prázdné kolečko, resp. čtverec, kosočtverec či trojúhelník, \times , $+$. Pokud má být spolu s výsledky vyznačena i chyba měření, učiní se tak úsečkami příslušné délky, vedenými symetricky z experimentálního bodu rovnoběžně s osou y nebo x. Pro výplň sloupcových a podobných grafů se doporučuje použití stupňů šedi. Při větším počtu grafů je nutné dodržet jednotný rozměr a vzhled.

U výpisu z měřicích zařízení je u článků v češtině nezbytný rovněž český popis (ponechat původní, zpravidla anglický, popis se nepřipouští).

Pro obrázky vytvořené podle obrázku publikovaného v jiném díle, případně pro obrázky upravené podle obrázků publikovaných je nutné do legendy přidat formulaci – přepracováno podle cit.^{xy}. V případě, že autor/autoři v článku využívají obrázky (ale i tabulky apod.) převzaté z jiných prací, jsou povinni zajistit si svolení původních autorů (případně vydavatele) k jejich otištění.

8.5. Zavedené zkratky, u kterých není nutné uvádět v textu vysvětlení

AAS	atomová absorpční spektrometrie
AES	atomová emisní spektrometrie
ATP	adenosintrifosfát
DNA	deoxyribonukleová kyselina
EDTA	ethylendiaminotetraoctová kyselina
EPR	elektronová paramagnetická rezonance
ESR	elektronová spinová rezonance
FTIR	infračervená spektrometrie s Fourierovou transformací
GC	plynová chromatografie
HPLC	vysokoučinná kapalinová chromatografie
LC	kapalinová chromatografie
MALDI (MALDI-TOF, MALDI-TOF-MS)	Matrix Assisted Laser Desorption Ionization Time of Flight Mass Spectrometry
MS	hmotnostní spektrometrie
NMR	nukleární magnetická rezonance
PCB	polychlorované bifenyly
PCR	polymerasová řetězová reakce
PVC	polyvinylchlorid
RNA	ribonukleová kyselina
RTG	rentgenografie
TLC	chromatografie na tenké vrstvě
UV	ultrafialové záření

Obsahuje-li rukopis větší množství zkratk, doporučuje se zařadit na konec rukopisu jejich seznam a vysvětlení.

8.6. Doporučené psaní sporných výrazů

Na tomto místě uvádíme redakci požadované psaní termínů a výrazů, u kterých Pravidla českého pravopisu umožňují různé varianty: [Seznam doporučených výrazů](#).

9. PUBLIKACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Pokud autoři využijí možnost zveřejnění anglické verze v *attachmentu* na webu, bude v české verzi pod anglickým souhrnem uvedeno příslušné upozornění: „English translation available in the on-line version.“ Kromě vlastního textu musí autoři převést do angličtiny i veškerý pomocný aparát, tj. např. adresy pracovišť, klíčová slova, legendy k obrázkům a schémátům, popisy křivek v obrázcích, hlavičky tabulek apod.

Obě verze článku (česká a anglická) budou formálně tvořit jednu publikaci a jeden záznam např. ve Web of Science. Anglická verze nebude mít průběžné číslování a povinně projde redakční jazykovou korekturou. Pokud si autoři přejí i anglickou verzi, ale necítí se dosti kvalifikováni pro překlad, mohou se obrátit na redakci, která jim překladatele zprostředkuje. Redakce rovněž nabízí bezplatnou možnost převedení českého textu manuskriptu do anglické podoby pomocí profesionální verze programu [DeepL](#). Tato anglická verze, po kontrole autory, bude publikována na webových stránkách Chemických listů.